

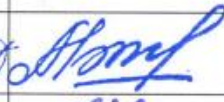
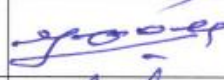
Ministerul Sănătății al Republicii Moldova
IMSP Institutul de Medicină Urgentă

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ
PRECAUȚII SUPLIMENTARE BAZATE
PE TRASMITERE

Chișinău, 2025

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

1. Lista responsabililor de elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. d/o	Elemente privind responsabilități	Numele și prenumele	Funcția	Data	Semnătura
1.1	Aprobat	Diana MANEA	Director IMSP IMU	17.02.2025	
1.2	Verificat	MAXIM Igor	Vicedirector medical	17.02.2025	
1.3	Verificat	VOVC Liviu	Șef Secție Managementul Calității serviciilor medicale	14.02.2025	
1.4	Elaborat	Larisa TUDORAN	Șef serviciul prevenirea și controlul IAAM	11.02.2025	

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale.

Nr. crt.	Ediția/ revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
2.1.	Ediția 1			
2.2.	Revizia 0			

3. Lista persoanelor la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale.

Nr. crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Nume și prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1.	Aplicare	1	Administrația	Vicedirector medical	Maxim Igor		
3.2.	Aplicare	2	Administrația	Asistent medical șef	Pinteac Olga		
3.3.	Aplicare	3	UPU	Șef	Leontii Boris		
3.4.	Aplicare	4	Departamentul Clinic Anestezie și Terapie Intensivă	Șef	Cobilețchi Serghei		
3.5.	Aplicare	5	Secția reanimare	Șef	Crivorucica Veceslav		
3.6.	Aplicare	6	Secția ATI nr.2	Șef	Boleac Diana		
3.7.	Aplicare	7	Secția Hemodializă	Șef	Negru Rodica		
3.8.	Aplicare	8	Departamentul Clinic chirurgie	Șef	Gafton Victor		
3.9.	Aplicare	9	Secția chirurgie nr.2	Șef	Zaharia Sergiu		

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

3.10.	Aplicare	10	Secția chirurgie nr.3	Șef	Vermeiuc Octavian		
3.11.	Aplicare	11	Secția chirurgie traume asociate	Șef	Gagauz Ion		
3.12.	Aplicare	12	Secția chirurgie toracică	Șef	Guțu Serghei		
3.13.	Aplicare	13	Secția chirurgie vasculară	Șef	Culiuc Vasile		
3.14.	Aplicare	14	Secția urologie	Șef	Axenti Alin		
3.15.	Aplicare	15	Secția ginecologie	Șef	Tihon Ludmila		
3.16.	Aplicare	16	Secția endoscopie	Șef	Dolghii Andrei		
3.17.	Aplicare	17	Blocul de operații	Șef	Galben Serghei		
3.18.	Aplicare	19	Departamentul Clinic Ortopedie și Traumatologie	Șef	Hîncota Dumitru		
3.19.	Aplicare	20	Secția ortopedie și traumatologie nr.1	Șef	Zelenschi Victor		
3.20.	Aplicare	21	Secția ortopedie și traumatologie nr.2	Șef	Croitor Petru		
3.21.	Aplicare	22	Secția ortopedie și traumatologie nr.3	Șef	Cemîrtan Veaceslav		
3.22.	Aplicare	23	Secția ortopedie nr.1	Șef	Tocarciuc Vitalie		
3.23.	Aplicare	24	Secția ortopedie nr.2	Șef	Chetraru Victor		
3.24.	Aplicare	25	Secția microchirurgie	Șef	Calistru Anatol		
3.25.	Aplicare	26	Secția chirurgia spinării	Șef	Ungurean Victor		
3.26.	Aplicare	27	Departamentul Clinic Neurochirurgie	Șef	Andronachi Victor		
3.27.	Aplicare	28	Secția neurochirurgie	Șef			
3.28.	Aplicare	29	Secția chirurgie OMF	Șef	Cebotari Mihail		
3.29.	Aplicare	30	Secția oftalmologie	Șef	Chișca Veronica		
3.30.	Aplicare	31	Laborat. medicină intervențională	Șef	Smolnițchii Roman		
3.31.	Aplicare	32	Departamentul Clinic Neurologie, Epileptol. și Boli interne	Șef	Zota Eremei		
3.32.	Aplicare	33	Secția neurologie	Șef	Balanuța Tatiane		
3.33.	Aplicare	34	Secția neurologie BCV	Șef	Crivorucica Igor		
3.34.	Aplicare	35	Secția epileptologie	Șef	Gorincioi Nadejda		
3.35.	Aplicare	36	Secția boli interne	Șef	Grivenco Aliona		

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

3.36.	Aplicare	37	Secția terapie intensivă „Stroke”	Șef	Cernobrov Dumitru		
3.37.	Aplicare	39	Departam. Clinic Radioimagnostică și Diagnostic de Lab.	Șef	Zagadailov Diana		
3.38.	Aplicare	40	Laboratorul Clinic Diagnostic	Șef	Chisacova Marina		
3.39.	Aplicare	41	Laboratorul Microbiologic	Șef	Caracuian Elena		

4. Scopul procedurii.

Scopul prezentei proceduri este aplicarea unor măsuri suplimentare de precauție la cele standard de către colaboratorii instituției, în cadrul acordării asistenței/îngrijirilor medicale pacienților, în scopul prevenirii și controlului dezvoltării infecțiilor intraspitalicești.

5. Domeniul de aplicare a procedurii operaționale:

Procedura se aplică de către toate subdiviziunile instituției în care se desfășoară activități de tratament, diagnostic și îngrijire a pacienților.

6. Documente de referință aplicabile procedurii operaționale:

- SR EN ISO 9001:2015 - Sistem de management al calității. Principii fundamentale și cerințe de bază;
- SR ISO IWA 1:2009 - Sisteme de management al calității. Linii directoare pentru îmbunătățiri de proces în organizațiile de servicii de sănătate;
- SR CEN/TS 15224:2007 - Servicii de sănătate. Sisteme de management al calității. Ghid pentru utilizarea standardului EN ISO 9001.

6.1 Reglementări internaționale:

- Regulamentul UE nr. 1025/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind standardizarea europeană;
- Recomandările Consiliului European din 09.06.2009 privind siguranța pacienților, inclusiv prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale; 2009/C 151/01;
- Guideline for Isolation Precautions: Preventing Transmission of Infectious Agents in Healthcare Settings, CDC 2007;
- WHO Guidelines on Hand Hygiene in Health Care, 2009.

6.2 Reglementări naționale:

- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 915 din 11.11.2024 cu privire la aprobarea Regulamentului cadru de organizare și funcționare a SMC;
- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 672 din 09.08.2024 „Cu privire la aprobarea Ghidului pentru prevenirea și controlul infecțiilor în instituția medico-sanitară spitalicească”;
- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 749 din 11.09.2024 „Cu privire la supravegherea, prevenirea și controlul infecțiilor asociate asistenței medicale”.

6.3. Reglementări secundare:

- Ordinul Ministerului Sănătății al Republicii Moldova nr. 532 din 13.06.2023 cu privire la modificarea anexei nr. 2 al ordinului nr. 470/2023.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

6.4. Reglementări interne:

- Organigrama IMSP Institutul de Medicină Urgentă ;
- Regulamentul de organizare și funcționare al IMSP Institutul de Medicină Urgentă, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr.405 din 05 mai 2023;
- Ordinul IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 29 din 10.02.2025 „Cu privire la asigurarea calității serviciilor medicale în cadrul spitalului”;
- Ordinul IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 51 din 24.04.2024 „Cu privire la gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală în IMSP Institutul de Medicină Urgentă
- Ordinul IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 164 din 02.12.2024 „Cu privire la supravegherea, prevenirea și controlul IAAM”;
- Fișele de post.

6.5. Alte documente:

- Dispoziția IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 14 din 22.05.2024 cu privire la aprobarea și implementarea în cadrul spitalului a procedurii de sistem „Gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală”, ediția 2;
- Dispoziția IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 18 din 26.06.2024 cu privire la aprobarea și implementarea în cadrul spitalului a procedurii operaționale „Respectarea igienei mâinilor de către personalul medical”, ediția 1, revizia 1;
- Dispoziția IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 29 din 10.09.2024 cu privire la aprobarea și implementarea în cadrul spitalului a procedurii operaționale „Curățenia și dezinfecția încăperilor instituției”, ediția 1;
- Dispoziția IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 41 din 10.10.2024 cu privire la aprobarea și implementarea în cadrul spitalului a procedurii operaționale „Gestionarea focarelor în instituție”, ediția 1;
- Dispoziția IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 41 din 10.10.2024 cu privire la aprobarea și implementarea în cadrul spitalului a procedurii operaționale „Triaajul epidemiologic al pacienților în cadrul instituției”, ediția 1;
- Dispoziția IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 41 din 10.10.2024 cu privire la aprobarea și implementarea în cadrul spitalului a procedurii operaționale „Evaluarea zonelor cu risc infecțios în cadrul instituției”, ediția 1;
- Dispoziția IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 60 din 30.10.2024 cu privire la aprobarea și implementarea în cadrul spitalului a procedurii operaționale „Utilizarea echipamentului individual de protecție”, ediția 1;
- Dispoziția IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 60 din 30.10.2024 cu privire la aprobarea și implementarea în cadrul spitalului a procedurii operaționale „Măsuri de precauție standard”, ediția 1.

7. Definiții și prescurtări ale termenilor utilizați în procedură.

7.1 Definiții ale termenilor:

Nr. crt.	Termenul	Definiția și/sau dacă este cazul, actul care definește termenul
7.1.1	Procedură operațională	Procedură care descrie o activitate sau un proces care se desfășoară la nivelul unuia sau mai multor compartimente la nivel de o IMS.
7.1.2	Ediție a unei proceduri	Forma inițială sau actualizată (redactată), după caz, a unei proceduri operaționale, aprobată, difuzată și aplicată.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

7.1.3	Revizia în cadrul unei ediții	Acțiunile de modificare, adăugare, suprimare sau altele asemenea, după caz, a uneia sau mai multor componente ale unei ediții a procedurii operaționale, acțiuni care au fost aprobate și difuzate spre aplicare.
7.1.4	Infecția asociată asistenței medicale (IAAM)	O infecție care apare la pacient în timpul actului medical de îngrijire într-un spital sau altă instituție medicală, care nu era prezentă sau era în perioada de incubație la momentul admiterii în instituția medico-sanitară. IAAM pot apărea și după externare. Acestea reprezintă cel mai frecvent eveniment advers asociat cu îngrijirea pacientului.
7.1.5	Siguranța pacientului	Complexul de măsuri și inclusiv de identificare, analiză și management al riscurilor sau incidentelor pe care spitalul le adoptă, pentru a furniza servicii mai sigure și pentru a minimiza riscul de afectare (vătămare) al pacienților.
7.1.6	Decontaminare	Procesul de neutralizare/îndepărtare a unor substanțe periculoase sau radioactive, inclusiv a încărcăturii microbiene de pe un obiect, o suprafață sau persoană; etapă importantă în dezinfecție și sterilizare.
7.1.7	Izolare	Separarea persoanelor bolnave de cele sănătoase pentru a preveni răspândirea bolilor infecțioase.
7.1.8	Curățare	Etapă preliminară obligatorie, permanent și sistematică în cadrul oricărei activități sau proceduri de îndepărtare a murdăriei (materie organică și anorganică) de pe suprafețe (inclusive tegumente) sau obiecte, prin operații mecanice sau manuale, utilizându-se agenți fizici și/sau chimici, care se efectuează în instituțiile medico-sanitare de orice tip, astfel încât activitatea medicală să se desfășoare în condiții optime de Securitate.
7.1.9	Mediul ocupațional	Totalitatea condițiilor și factorilor care influențează sănătatea și siguranța angajaților la locul de muncă, inclusiv aspect fizice, chimice, biologice și ergonomice.
7.1.10	Audit	Evaluare sistematică și independentă a activităților și proceselor pentru a determina dacă acestea respectă standardele și reglementările aplicabile. Auditurile în PCI ajută la identificarea zonelor de îmbunătățire și la asigurarea calității în îngrijirea sănătății.
7.1.11	Monitorizare	Procesul de observare, măsurare și evaluare continuă a unei activități sau proces pentru a asigura conformitatea cu standardele și protocoalele stabilite. În PCI, monitorizarea este crucială pentru a identifica rapid problemele și a implementa corecții.

7.2 Abrevieri ale termenilor:

Nr. crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
7.2.1	PO	Procedură operațională
7.2.2	MS	Ministerul Sănătății
7.2.3	IMSP IMU	Instituție Medico-Sanitară Publică Institutul de Medicină Urgentă
7.2.4	SMCSM	Secția Managementul Calității Serviciilor Medicale
7.2.5	SSPC IAAM	Serviciul de Supraveghere, Prevenire și Control al IAAM

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

7.2.6	IAAM	Infecții asociate asistenței medicale
7.2.7	PCI	Prevenirea și controlul infecțiilor
7.2.8	PA	Precauții aerogene
7.2.9	PC	Precauții de contact
7.2.10	MDR	Multidrog rezistent
7.2.11	MRSA	Staphylococcus aureus rezistent la metilicilină
7.2.12	EPP	Echipament individual de protecție
7.2.13	OMS (WHO)	Organizația Mondială a Sănătății (World Health Organization)
7.2.14	DRAM	Gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală
7.2.17	HEPA filtru	Standard de eficiență al filtrelor de aer constituit dintr-un filtru antiparticule de înaltă eficiență. Sunt utilizate în aplicații care necesită controlul contaminării, cum ar fi în cazul unor dispozitive medicale la nivel de spitale etc.
7.2.18	E	Elaborare
7.2.19	V	Verificare
7.2.20	A	Aprobare
7.2.21	D	Distribuire
7.2.22	Ap	Aplicare
7.2.23	Ah	Arhivare

8. Descrierea procedurii operaționale.

8.1 Generalități:

Precauțiile adiționale (PA) sau precauțiile suplimentare bazate pe transmitere sunt incluse în setul de măsuri de prevenire și control al infecțiilor, aplicate suplimentar la cele standard, în cadrul acordării asistenței/îngrijirilor medicale pacienților suspecti sau/și diagnosticați (bolnavi, purtători) cu careva agenți patogeni, sau în cazul colonizării acestora cu agenți patogeni extrem de contagioși sau importanți din punct de vedere epidemiologic (ex. microorganisme MDR, MRSA, Ps.aeruginosa, Kl. Pneumonia, etc.). În acest sens, măsurile de precauție vor fi aplicate, ținând cont de modul de transmitere a agentului cauzal în fiecare caz, scopul aplicării fiind reducerea riscului de transmitere a acestora pacienților din instituție sau personalului care acordă asistență/îngrijiri medicale.

8.2 Documente utilizate în elaborarea procedurii:

- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 672 din 09.08.2024 „Cu privire la aprobarea Ghidului pentru prevenirea și controlul infecțiilor în instituția medico-sanitară spitalicească”;
- Procedura operațională cadru privind elaborarea procedurilor, aprobată prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 426 din 06.06.2017 „Cu privire la aprobarea Procedurii operaționale-cadru privind elaborarea procedurilor”.

8.3. Resurse necesare în procesul de elaborare și implementare a procedurii:

8.3.1. Resurse materiale: echipament de protecție, recipiente pentru deșeuri, dezinfectanți, materiale de birotică, materiale informative și altele.

8.3.2. Resurse umane: persoane care în contextul sarcinilor de serviciu, sunt implicate în activitățile specifice, care fac obiectul procedurii operaționale.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

8.3.3 Resurse financiare: sunt reprezentate de cheltuielile necesare pentru achiziționarea resurselor materiale necesare.

8.3.4 Resurse nemateriale: acte ce confirmă calificarea, specializări, certificate de educație medicală continuă și instruiți.

8.4. Modul de lucru:

Există trei categorii de precauții bazate pe transmiterea agenților cauzali: precauții de contact, precauții prin picături de secreții și precauții aerogene.

Precauțiile adiționale bazate pe modul de transmitere sunt utilizate doar în cazul când imposibilitatea de transmitere a agentului cauzal nu poate fi asigurată prin aplicarea precauțiilor universale. Precauțiile adiționale sunt axate, în mare măsură, pe izolarea pacientului infecțios (a sursei de infecție) și aplicarea îngrijirilor în condiții cu risc redus de răspândire a agenților cauzali. De menționat, că tratamentul pacienților cu maladii infecțioase clasice este acordat în secții, departamente destinate acestei categorii.

În instituție izolarea pacienților infecțioși este aplicată temporar, până la stabilizarea parametrilor vitali și cu organizarea ulterioară a transferului acestuia în Spitalul de Boli Contagioase „Toma Ciorbă” sau alte instituții de profil infecțios. Totodată, există o categorie de pacienți, colonizați cu germeni patogeni/pacienți cu microorganisme MDR, care, de asemenea, necesită o abordare specială ce ține de reducerea riscului de răspândire a germenilor infecțioși, capabili să producă IAAM în condiții speciale și la acțiunea factorilor de risc. Acești pacienți se izolează însă nu se transferă în Spitalul de Boli Contagioase „Toma Ciorbă”. O altă categorie de pacienți vulnerabili dezvoltării IAAM în instituție pot fi pacienții cu imunodeficiență (ca exemplu: pacienți cu neoplazme).

În cazul când agentul cauzal poate fi transmis prin mai multe căi (ex: SARS-CoV-2, Ebola virus etc.), inclusiv prin picături/aerogene și prin contact cu pacientul/suprafețele din nemijlocita apropiere a acestuia, este indicată combinarea precauțiilor adiționale (precauții aerogene + precauții de contact, precauții prin picături + precauții de contact). Indiferent de faptul dacă precauțiile aerogene/prin contact/prin picături sunt aplicate de sinistătător sau în combinație, acestea întotdeauna vor suplimenta precauțiile universale (standard).

Planificarea și implementarea precauțiilor adiționale bazate pe calea de transmitere includ măsuri necesare ținând cont de:

- frecvența de intrări și aplicarea echipamentului necesar pentru protecția individuală înainte de a intra în interacțiune cu pacientul;
- numărul de persoane (pacienți) aflate în salon;
- reducerea volumului de obiecte supuse contaminării acolo unde este posibil.

Screening-ul pacientului

Reprezintă una dintre precauțiile suplimentare aplicate la nivel de pacienți, la internarea acestora în instituție sau secție, pentru ai examina/investiga în scopul identificării semnelor și a simptomelor maladiilor infecțioase (ex: febră și tuse, diaree), care pe viitor ar asigura aplicarea în cadrul instituției a unor măsuri adiționale de precauție, determinate de transmiterea agentului patogen.

Implementarea empirică a PA la contact cu un pacient suspect sau confirmat cu o careva infecție va reduce riscul de transmitere a agentului cauzal și ca urmare totodată va reduce dezvoltarea unui potențial focar de infecție.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

Amplasarea pacientului

Pentru a reduce riscul de răspândire a infecțiilor pacienții necesită a fi amplasați în funcție de simptome:

- pacienții cu simptome urmează a fi separați fizic de cei care nu au semne de boală infecțioasă;
- la posibilitate se recurge la amplasarea separată a pacientului cu tuse, diaree, febră, etc.

Cohortarea

- cohortarea pacienților - amplasarea în același salon a pacienților cu simptome și diagnostic similar în scopul de a limita îngrijirea acestora și a preveni contactul cu alți pacienți;
- cohortarea personalului - astfel încât ca doar un număr limitat de lucrători medicali să interacționeze cu pacienții izolați.

Mediu și echipamente

Sunt necesare resurse suplimentare pentru curățarea/dezinfecția mediului din zonele de izolare și de cohortare, cu o atenție deosebită suprafețelor frecvent atinse. Totodată este necesară asigurarea ventilației aerului în interiorul salonului, în special în cazul infecțiilor transmise prin picături sau/și aerogen astfel încât riscul de răspândire să fie minimal.

Educarea personalului

Este necesar a asigura educarea angajaților din subordine privind elementele PA, astfel încât să le aplice imediat după recunoașterea simptomelor și suspectarea unei infecții (ex. separarea pacientului la consultare, izolarea acestuia în izolator (salon separat), aplicarea EPP, curățare/dezinfecție suplimentară.

Comunicare

Este necesar de a utiliza semnalizarea locațiilor care informează clar angajații privind necesitatea de aplicare a PA la îngrijirea pacientului (de ex. elemente suplimentare a EPP la transportarea pacientului, igiena mâinilor, plasarea pacientului, ventilație etc.)

8.4.1 Precauțiile de contact (PC)

Sunt destinate să prevină transmiterea agenților infecțioși, inclusiv microorganismelor importante din punct de vedere epidemiologic, care sunt transmiși prin contact direct sau indirect cu pacientul sau mediul/obiectele adiacente pacientului (ex. mâini contaminate, îmbrăcăminte, suprafețe comune, echipament comun pentru pacienți sau printr-o persoană intermediară).

PC se aplică și în cazul în care există un risc eminent de contaminare extinsă a mediului spitalicesc datorită eliminării excesive din plagă sau/și incontinență fecală sau alte deversări a fluidelor biologice, fapt ce sugerează un potențial sporit de transmitere a microorganismelor.

O atenție deosebită în activitățile specifice, aplicate în instituție, este axarea pe reducerea riscului de răspândire a agenților cauzali din această categorie pacienților și angajaților secției/ departamentului. În acest sens este indicată izolarea pacienților, care poate fi realizată într-o rezervă (izolator) cu circulație obișnuită a aerului sau izolator cu presiune pozitivă. În calitate de izolator poate servi orice salon, important ca în această locație să fie plasat doar pacientul în cauză. În lipsa posibilităților de a plasa pacientul în astfel de condiții, este recomandată menținerea acestuia în același salon, fără a plasa în salon pacienți nouinternați, sau cohortarea pacienților, care elimină același agent patogen. În saloanele cu mai mulți pacienți este recomandă separarea spațială între paturi, păstrând distanța de ≥ 1 m cu minimizarea condițiilor, când echipamentul utilizat în îngrijiri poate fi partajat între pacientul infectat / colonizat și alți pacienți din salon.

O atenție deosebită este acordată și specificului utilizării EPP, care trebuie aplicat și îndepărtat în salon. Elementele EPP, dar și tot echipamentul de uz unic, utilizat la consultul/îngrijirea pacientului sunt

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

contaminate și sunt calificate ca și deșeuri infecțioase, fiind colectate în recipiente destinate acestora, cu respectarea tuturor recomandărilor ce țin de managementul DRAM.

Un alt element foarte important este efectuarea curățeniei și dezinfecției obiectelor potențial contaminate, dar și a mediului adiacent pacientului, care este asigurat prin aplicarea soluțiilor dezinfectante din dotare și conform regimului prestabilit, respectând Procedura operațională „Curățenia și dezinfecția încăperilor instituției”, ediția 1, aprobată prin Dispoziția IMSP Institutul de Medicină Urgentă nr. 29 din 10.09.2024.

8.4.2 Precauții aerogene (PA)

Precauțiile aerogene împiedică transmiterea agenților patogeni care își păstrează infecțiozitatea pe distanțe lungi, fiind de dimensiuni mici și suspendați în aer (ex. virusul rujeolei, virusul varicelei, Tuberculoza, SARS-CoV, etc.). Agenții cauzali sunt inhalați de persoane receptive care nu neapărat au avut contact față în față sau au fost în același spațiu cu persoana infecțioasă.

Precauțiile aerogene sunt destinate să prevină transmiterea nucleelor de picături respiratorii și aerosoli care pot parcurge distanțe de peste 2 metri prin curenții de aer și pot provoca infecții. Pentru această categorie de maladii infecțioase, izolarea pacienților este critic importantă. În acest sens experții în domeniu indică plasarea pacientului în rezervă (izolator), la posibilitate cu grup sanitar și cu presiune negativă a aerului în raport cu zona înconjurătoare. Este admisă plasarea acestuia în salon de unul singur, dotat cu capacitate specială de ventilație a aerului (12 schimburi de aer pe oră pentru construcții noi și renovarea cu asigurare a 6 schimburi de aer pe oră pentru cele existente, cu evacuarea aerului direct în exterior sau prin HEPA filtre înainte de a reintra în salon). De menționat, ușa de rezervă trebuie să rămână închisă permanent, acces are doar personalul implicat în asistență medicală și îngrijiri instruit în domeniul prevenirii transmiterii infecției. Este recomandată aplicarea pictogramei pe ușă, care va semnaliza prezența unui astfel de pacient.

În scopul reducerii riscului de răspândire a agentului patogen, este necesar de a limita /suspenda vizitele pacientului de către rude și de a minimiza vizitele efectuate de personalul medical, combinând, la posibilitate, unele proceduri sau activități (ex. administrarea medicației + alimentarea pacientului + evacuarea DRAM). Elementul esențial al EPP în acest caz este masca de protecție. La consultul și îngrijirea pacientului, în cazul procedurilor generatoare de aerosoli, în funcție de recomandările specifice, este indicată utilizarea măști de tip FFP2, FFP3 sau N-95, care asigură o filtrare eficientă a aerului inspirat, a cărei integritate trebuie controlată înainte de folosire. În anumite situații, soldate cu risc sporit de transmitere a infecției, este indicată protecția oculară (de exemplu, ochelari de protecție sau/și vizieră); purtarea unui halat curat, cu mâneci lungi și mănuși (la unele proceduri -mănuși sterile) sau aplicarea unui șorț impermeabil. EPP este aplicat înainte de a intra în salon și este îndepărtat în el, plasându-l în recipientul pentru deșeuri infecțioase. Necesită atenție și igienizarea mâinilor înainte și după contactul cu pacientul, cu obiectele și suprafețele din imediata apropiere a bolnavului, precum și înainte și după îndepărtarea echipamentului de protecție. În circumstanțele descrise se conturează necesitatea de a asigura și sănătatea angajaților instituției. În acest sens, organizațiile internaționale nu recomandă acordarea asistenței medicale, îngrijirilor, contact cu astfel de pacienți, reieșind din posibilități, persoanelor neimunizate împotriva infecțiilor transmise prin acest mod, prevenibile prin vaccinare (rujeolă, variolă) sau/și persoanelor cu imunodeficiență (ex.gravidele, personal cu boli cronice cu evoluție severă).

Organizațiile de specialitate recomandă aplicarea măsurilor adiționale empiric și/sau bazate pe sindroamele, manifestări clinice, în cazul că este suspectată o maladie infecțioasă, care necesită confirmare de laborator. Măsurile comune, care urmează a fi aplicate adițional la măsurile universale și tipurile de izolare vizează:

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

Lenjeria murdară - care este colectată și transportată, dar și dezinfectată și spălată în condiții de maximă siguranță, ținând cont de posibilitatea de contaminare a mediului spitalicesc și a personalului instituției.

Deșeurile – toate deșeurile produse în aceste spații sunt calificate ca și infecțioase, cu respectarea specificului fluxului a astfel de deșeuri la nivelul instituției.

Întreținerea mediului – curățenia și dezinfecția în astfel de spații este indicat de a fi efectuată după ce a fost aplicată în toate celelalte saloane, locații a secției/departamentului. Curățenia în astfel de spații, de asemenea, trebuie efectuată cu detergent cu dezinfectant, iar la dezinfecția curentă și/sau terminală este indicată utilizarea unui dezinfectant specific unei astfel de acțiuni.

8.4.3 Izolarea de protecție

Un pacient imunocompromis este persoana cu dereglarea funcțională sau structurală a unuia sau a mai multor componente ale sistemului imun, care:

- Sporește susceptibilitatea la infecții;
- Crește durata infecției și, respectiv, durata tratamentului
- Determină dezvoltarea complicațiilor asociate infecțiilor
- Favorizează dezvoltarea infecțiilor cu germeni oportuniști

Un șir de infecții dobândite de pacienții imunocompromisi sunt infecțiile endogene - infecție cauzată de un agent infecțios care este deja prezent în organism, dar a fost anterior inaparentă sau inactivă. Totodată, transmiterea infecției de la alți pacienți, de la personalul instituției sau din mediul spitalicesc poate prezenta risc de dezvoltare a IAAM, determinând necesitatea de a aplica precauții adiționale în scopul siguranței pacientului.

Pacientul care necesită izolare de protecție trebuie plasat separat de alți pacienți, în izolator. Pacientul trebuie să beneficieze de un grup sanitar privat, iar ușile să fie ținute închise. În unele cazuri, pacientul imunocompromis poate concomitent dezvolta și o maladie infecțioasă. În acest caz este necesar de a adapta condițiile de izolare, reieșind din modul de transmitere a acesteia. Semnalizarea salonului este efectuată cu o pictogramă, care este recunoscută de tot personalul, care acorda consultanță, îngrijiri medicale sau asigură evacuarea deșeurilor și curățenia sau/și dezinfecția în locație. Precauțiile de izolare sunt suspendate doar după o evaluare și stabilire a riscurilor posibile pentru sănătatea pacientului.

În tabelele de mai jos (Tabelele 1 și 2) sunt specificate tipul precauțiilor recomandate în instituție în funcție de posibilele infecții depistate.

Tabelul 1. Lista precauțiilor suplimentare (PS) recomandate.

	Precauții aerogene	Precauții prin picături	Precauții de contact	Izolarea de protecție
	ex. TBC, MERS, SARS, Rujeolă	ex. Gripă, Oreion, Rubeolă, Scarlatină, Meningită meningococică, Difterie (faringiană)	ex. MRSA, Norovirus, Clostridium difficile, Salmonella, toxinfecții alimentare, scabie	ex. Pacienți imunodeprimați din cauza bolii/tratamentului ex. HIV, pacienți transplantați, neutropenie

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

Cameră individuală cu presiune negativă (izolarea sursei)	Da, prima alegere	Nu	Nu	Nu se aplică
Cameră individuală cu ușă închisă. Dacă nu există, asigurați un comodat dedicat	Numai dacă nu este disponibilă camera cu presiune negativă	Da	Da	Nu se aplică
Cameră individuală cu presiune pozitivă (izolare protectoare)	Niciodată	Niciodată	Niciodată	Nu
Șorț de plastic de unica folosință și/ sau halat cu mâneci lungi impermeabil (evaluare risc în dependență de pacient și timp de contact)	Da	Da	Da	Nu
Mănuși	Da	Da	Da	Da (pentru contact direct)
Protecția ochilor (ochelari/vizieră)	Da	Da	Da	Nu
Masca - Mască chirurgicală sau FFP3 impermeabilă	Personal = FFP3 Pacient - mască simplă când iese din cameră	Masca chirurgicală impermeabilă, FFP3 (Pacienți cu gripă - proceduri generatoare de aerosoli)	Nu	Nu
Igiena mâinilor	Da	Da	Da	Da
Curățare/decontaminare	Mediu/echipament de cel puțin două ori pe zi	Mediu/ echipament de cel puțin două ori pe zi	Mediu/ echipament de cel puțin două ori pe zi	Mediu/ echipament de cel puțin două ori pe zi
EPP și Vizitatori	Nu vizitatori (Evaluare risc pentru excepții)	Nu (cu excepția îngrijirii directe)	Nu (cu excepția îngrijirii directe)	Fără vizitatori

Tabelul 2. Precauțiuni suplimentare bazate pe transmitere recomandate pentru diverse infecții și patologii.

Infecție/patologie	Tipul precauțiunilor recomandate	Durata de aplicare	Comentarii
Abces cu eliminări abundente din plagă	PC + PS	toată durata bolii	Până când eliminarea este oprită sau poate fi redusă prin aplicarea pansamentului

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

Bronșiolită	PC + PS	toată durata bolii	Este indicată masca (PS)
Clostridium difficile, inclusiv gastroenterita	PC + PS	toată durata bolii	-
Conjunctivită virală acută (inclusiv hemoragică) cu conjunctivită. Utilizarea măsurilor de control al infecțiilor de rutină la manipularea instrumentelor și echipamentelor reduce riscul de apariție a focarelor	PC + PS	toată durata bolii	Adenovirus, enterovirus 70, virusul Coxsackie. Conjunctivita virală e foarte contagioasă; Atenție la conjunctivite, tratate în secțiile oftalmologie (PS când consultă pacienții cu conjunctivită). Utilizarea măsurilor de control al infecțiilor de rutină la manipularea instrumentelor și echipamentelor reduce riscul de apariție a focarelor
la prima posibilitate Gastroenterită cauzată de C. difficile	PC + PS	toată durata bolii	Este indicată suspendarea antibioticoterapiei la posibilitate. Individualizarea obiectelor de îngrijire (ex. termometru), curățenia și dezinfectarea suprafețelor. Pot fi aplicate soluțiile pe bază de clor. Igienizarea mâinilor cu apă și săpun. Atenție! Soluțiile hidroalcoolice nu sunt eficiente!
Gastroenterita cauzată de Rotavirus	PC + PS	toată durata bolii	Este indicată curățenia și dezinfecția curentă, dar și îndepărtarea frecventă a scutecelor murdare. Vome frecvente pot fi înregistrate la adulți
HVA, doar pacienți cu scaun lichid/diaree	PC + PS	toată durata bolii	pacienți mai mari de 14 ani - o săptămână după dispariția semnelor clinice.
Pediculoza, scabia	PC + PS	Până la 24 de ore de la inițierea terapiei	-
Microorganisme MDR, infecție sau colonizare (MRSA, rezistente, S. pneumoniae)	PC + PS		În conformitate cu actele legislative naționale
Escarii infectate	PC + PS	toată durata bolii	Până când eliminarea este oprită sau poate fi redusă prin aplicarea pansamentului

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

Infecție cu virus sincițial respirator la adulți imuno-compromiși	PC + PS	toată durata bolii	PC - sunt determinate de vomele repetate. La consultul adulților imunocompromiși este recomandată masca.
---	---------	--------------------	--

9. Responsabilități și răspunderi în derularea activității:

Nr crt	Compartimentul (postul)/acțiunea (operațiunea)	Șef SSPCIAAM	Șef SMCSM	Vicedirector medical	Director	Angajații instituției
1	Elaborarea procedurii	E				
2	Verificarea procedurii		V	V		
3	Aprobarea procedurii			A	A	
4	Distribuirea procedurii	D				
5	Aplicarea procedurii					Ap
6	Arhivarea procedurii	Ah				

Responsabili de proces: *Echipa de proces:* Șefii departamentelor, secțiilor și serviciilor, serviciul SPCIAAM, laboratorul bacteriologic, medicii curanți, medicii de gardă, medicii de urgență din UPU, asistenta medicală șefă, asistentele medicale superioare, asistentele medicale, infermierele:

Șefii departamentelor, secțiilor și serviciilor:

- monitorizează activitatea subdiviziunilor;
- organizează dotarea subdiviziunii cu resursele necesare conform cerințelor prezentei proceduri;
- organizează delimitarea zonelor specifice cu risc sporit infecțios în cadrul subdiviziunii;
- mobilizează angajații din subordine în scopul participării active a acestora la instruirile din cadrul instituției, organizate de către SSPCIAAM;
- asigură respectarea precauțiilor suplimentare specifice de către colaboratorii subdiviziunii;
- semnalează și raportează imediat a Serviciului SPCIAAM focarele suspecte de infecție (ex: Clostridium difficile);
- monitorizează implementarea și aplicarea zilnică a prezentei proceduri;
- instruiesc la necesitate personalul din subordine.

Serviciul SPCIAAM:

- descrie măsurile de precauție adiționale în planul de acțiuni privind combaterea IAAM;
- sesizează administrația despre neconformitățile depistate și problemele apărute în cadrul subdiviziunilor în urma auditului;
- organizează instruirea angajaților din instituție la compartimentul precauțiilor suplimentare;
- monitorizarea, implementarea și aplicarea prezentei proceduri de către colaboratori.

Laboratorul bacteriologic:

- organizează dotarea subdiviziunii cu resursele necesare conform cerințelor prezentei proceduri;

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

- efectuează testele bacteriologice pentru stabilirea agenților etiologici ai patologiilor infecțioase la pacienții, ca rezultat al screeningului acestora;
- efectuarea testelor de detecție a portajului de germeni cu risc sporit în rândul colaboratorilor;
- raportează rezultatele investigațiilor cu interes sporit (tulpini multidrogrezistente, colonizare masivă, tulpini nespecifice tabloului microbiologic al spitalului ș.a.) către SSPCIAAM;
- aplică și verifică prevederile procedurii.

Medicii curanți/de gardă, medicii de urgență din UPU:

- identifică pacienții suspecți la careva maladii infecțioase;
- examinează pacienții;
- completează documentația necesară;
- raportează Serviciului SPCIAAM orice caz suspect de maladie infecțioasă pentru a preveni apariția unui focar;
- urmează sfaturile medicilor din Serviciului SPCIAAM;
- aplică prevederile procedurii și verifică aplicarea procedurii.

Asistenta medicală șefă:

- asigură respectarea regimului sanitar-igienic și antiepidemic în cadrul tuturor subdiviziunilor instituției;
- asigură educația sanitară a asistentelor medicale superioare din cadrul subdiviziunilor;
- coordonează cu privire la asigurarea necesarului de consumabile (săpun, dezinfectant, prosoape de hârtie, echipament de protecție) și coordonează respectarea de către personalul medical mediu a precauțiilor suplimentare;
- sesizează asistenta medicală superioară a subdiviziunii cu privire neconformitățile apărute;
- participă la instruirea asistentelor medicale superioare și asistentelor medicale;
- verifică aplicarea procedurii.

Asistentele medicale superioare:

- asigură respectarea regimului sanitar-antiepidemic în cadrul secției;
- asigură necesarul de consumabile (săpun, dezinfectant, prosoape de hârtie, echipament de protecție) și coordonează respectarea de către personal, pacienți, însoțitori și vizitatori a precauțiilor suplimentare;
- sesizează șeful subdiviziunii cu privire la consumabilele necesare procedurii și neconformitățile apărute;
- aplică recomandările făcute de către medicii specialiști epidemiologi și iau în considerare pe deplin orice sfat care parvine de la Serviciul SPCIAAM;
- înregistrează cazurile suspecte și confirmate de infecții și contribuie la gestionarea de control și eliminare al focarului infecțios;
- instruiesc periodic personalul din secție cu privire la regulile de gestionare sigură și eficientă a deșeurilor rezultate din activitatea medicală;

Asistentele medicale:

- respectă măsurile de precauție suplimentare și aplică eficient prevederile procedurii;
- raportează Serv. SPCIAAM orice caz suspect de maladie infecțioasă, pentru a preveni apariția unui focar;
- urmează sfaturile medicilor din Serviciul SPCIAAM;
- efectuează segregarea corectă a deșeurilor rezultate din activitatea medicală;
- aplică prevederile prezentei proceduri.

Infirmierii/brancardierii:

- respectă măsurile regimului sanitar-igienic și antiepidemic;
- transportă inofensiv deșeurile rezultate din activitatea secției;
- aplică prevederile procedurii.

Ministerul Sănătății al Republicii Moldova IMSP Institutul de Medicină Urgentă	Procedura operațională nr.01/132 IMSP Institutul de Medicină Urgentă
TITLU: Procedura operațională precauții suplimentare bazate pe transmitere	Secția Managementul Calității serviciilor medicale Serviciul epidemiologic

10. Anexe, înregistrări, arhivări.

11. CUPRINS

Numărul componentei în cadrul procedurii operaționale	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pag
1	Coperta	1
2	Lista responsabililor de elaborare	2
3	Lista responsabililor la care se difuzează ediția	3
4	Scopul	3
5	Domeniul de aplicare	4
6	Documente de referință	5
7	Definiții și prescurtări ale termenilor	5-6
8	Descrierea procedurii	7-14
16	Responsabilități	14-16
17	Anexe	16
18	Cuprins	16